

Методичні вказівки для самостійної роботи з дисципліни «Технологія косметико-гігієнічних миючих засобів»

Косметичні миючі засоби – складні суміші різних за природою речовин, які об'єднує здатність видаляти бруд, шкірний жир та піт, не ушкоджуючи при цьому шкіру та її придатки. Більшість сучасних піномиючих засобів виготовляють на основі суміші синтетичних ПАР, оскільки вони добре промивають шкіру голови та волосся не тільки в м'якій, а й у жорсткій і навіть у морській воді. На відміну від мила вони не утворюють на поверхнях білого нальоту нерозчинних солей кальцію та магнію, дають високу та стійку піну, яка довго утримується на шкірі та її придатках під час миття. Сучасна концепція управління якістю виробництва косметичної продукції заснована на суворому дотриманні технічних і технологічних регламентів і рецептур, санітарно-гігієнічних норм і правил, здійсненні багатопараметричного моніторингу показників якості сировини і готової продукції. Вона включає в себе систему реалізації ключових принципів управління якістю, у тому числі стратегічну орієнтацію на споживача, підвищення ролі керівника підприємства і створення умов, необхідних для організації ефективного функціонування виробництва, використання процесорного та системного підходів до організації технологій виробництва.

Мета вивчення даної дисципліни полягає у наданні студентам-магістрам теоретичних та практичних знань про технологічні властивості компонентів косметико-гігієнічних миючих засобів, обґрунтованість їх використання в певному типі косметичного продукту, способи отримання основних типів косметичних миючих засобів та методи контролю якості отриманих готових продуктів. Такі знання є необхідними для спеціаліста, що працює в косметичній та космецевтичних галузях виробництва.

Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	<p>Загальна характеристика піномиючих засобів. Характеристика основних та допоміжних компонентів рецептури шампунів. Технологічні та токсикологічні характеристики основних косметичних аніонних, катіонних, неіоногенних та амфолітних ПАВ. Характеристика засобів для ванн та засобів для прийняття душу. Технологія отримання піномиючих засобів. Контроль якості піномиючих засобів.</p>	4
2	<p>Характеристика засобів для ванн та засобів для прийняття душу. Технологія отримання піномиючих засобів. Контроль якості піномиючих засобів.</p>	4
3	<p>Загальна характеристика мила косметичного. Класифікація косметичного мила, механізм піномиючої дії. Характеристика основних та допоміжних компонентів рецептури. Технологія отримання твердого косметичного мила. Технологія отримання рідкого та гліцеринового мила. Контроль якості косметичного мила.</p>	4
4	<p>Загальна характеристика засобів догляду за волоссям. Основні та допоміжні компоненти рецептури. Біоактивні речовини у складі бальзамів та ополіскувачів. Технологія отримання та контроль якості засобів догляду для волоссям.</p>	4

Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Кремовий та рідкий шампунь	4
2	Твердий шампунь	4
3	Гель для душу	4
4	Інші засоби для душу	4
5	Піна для ванн	4
6	Інші засоби для прийняття ванн	4
7	Бальзами для волосся	4
8	Тверде косметичне мило	4

Теми для самостійного опрацювання

1. Загальна характеристика та основні відмінності піномиючих засобів з відтінковим ефектом. Основні компоненти рецептури, особливості технології, методи визначення ступеню стійкості відтінкових засобів.

2. Загальна характеристика гігієнічних засобів для ротової порожнини. Складові компоненти та технологія отримання зубних паст. Контроль якості готового косметичного виробу.

3. Характеристика рідкого косметичного мила спеціального призначення. Основні компоненти, використання біоактивних добавок, контроль якості.

Питання до самостійної та контрольної роботи

1. Загальна характеристика та класифікація піномиючих засобів.

2. Характеристика допоміжних компонентів рецептури піномиючих засобів (загущувачі, антистатики, консерванти, барвники та ін.).

3. Основні типи ПАР у складі рецептури піномиючих засобів: властивості, призначення, дерматотоксикологічна та технологічна характеристика.

4. Технологія приготування шампунів.

5. Різновиди засобів для прийняття душу. Основні відмінності від шампунів.
6. Різновиди засобів для прийняття ванни. Основні відмінності від шампунів.
7. Показники контролю якості піноміючих засобів.
8. Загальна характеристика та класифікація косметичного мила.
9. Характеристика сировини у рецептурі косметичного мила.
10. Типи жирів та жирозамінників, що використовують у складі косметичного мила.
11. Механізм дії косметичного мила.
12. Фізико-хімічні показники якості косметичного мила.
13. Технологія одержання основи твердого та рідкого мила.
14. Рідке мило, технологія його одержання.
15. Контроль якості твердого і рідкого мила.
16. Загальна характеристика та класифікація засобів догляду за порожниною рота та зубами.
17. Характеристика компонентів рецептури зубних паст та порошоків.
18. Технологія отримання косметичних засобів догляду за порожниною рота та зубами.
19. Контроль якості зубних паст.
20. Загальна характеристика еліксирів для ротової порожнини.
21. Загальна характеристика та класифікація засобів подальшого догляду за волоссям (бальзамів та ополіскувачів).
22. Косметичний ефект та механізм дії бальзамів та ополіскувачів.
23. Дерматотоксикологічна та технологічна характеристика ПАР, що використовуються у складі засобів подальшого догляду за волоссям.
24. Технологія отримання бальзамів та ополіскувачів.
25. Показники контролю якості засобів подальшого догляду за волоссям.

Рекомендована література

1. Каспаров Г.Н. Основы производства парфюмерии и косметики. – М.: „Агропромиздат”, 1988. – 287 с.
2. Фридман Р.А. Технология косметики. – М.: «Пищевая пром-сть», 1964. – 487 с.
3. Плетнев М.Ю. Косметико-гигиенические моющие средства. – М.: «Химия», 1990. – 272 с.
4. Шулов Л.М., Лещинер А.С. Справочник по душистым веществам и другим продуктам парфюмерно-косметической промышленности. – М.: «Пищевая пром-ть», 1972. – 153 с.
5. Плесовских В.А., Безденежных А.А. Физико-химические и теплофизические свойства веществ и материалов мыловаренных и косметических производств (справочно-информационный сборник). – М.: «Пищепромиздат», 2001. – 140 с.
5. Башура А.Г. Технология косметических и парфюмерных средств. – Х.: Изд-во НФАУ, 2002. – 272 с.
6. Технология натуральных эфирных масел и синтетических душистых веществ/ Сидоров И.И., Турышева Н.А., Фалеева Л.П., Ясюкевич Е.И. – М.: «Легкая и пищевая пром-ть», 1984. – 368 с.
7. Андрійв О. С. Нове про шампуні / О. С. Андрійв – К.: Ліза, 2005. - №4.
8. Волошко Н. И., Черноморец Н. А. Парфюмерно-косметические товары: ассортимент, классификация, особенности торговли. Учебное пособие. – Белгород, БКАПК, 2005 г. – 301 с.
9. Орасмяэ Т., Шатрова О. Наука красоты. – М., 2018. – 160 с.
10. Ковалев В. М. Технология производства синтетических моющих средств: учеб. пособие / В. М. Ковалев, Д. С. Петренко – М.: Химия, 1992. – 272 с.
11. Абрамзон А. А. Поверхностно-активные вещества: Свойства и применение / А. А. Абрамзон – Л.: Химия, 1981. - 304 с.

12. ДСТУ 4315:2004. Засоби косметичні для очищення шкіри та волосся. Загальні технічні умови.– На зміну ДСТУ 4315-94; наданно чинності 2005-07-01. – К.: Держспоживстандарт України, 2004. - 12 с.

13. Шевердяев О. Н. Основы технологии поверхностно-активных веществ и синтетических моющих средств: учеб. пособие / О. Н. Шевердяев, П. С. Белов, А. М. Шкитов – М.: МГОУ, 2001. – 201 с.

14. Зайченко Л. П. Поверхностно-активные вещества: синтез, свойства, анализ, применение / Л. П. Зайченко – М.: СПб.: Профессия, 2005. – 240 с.